

simțea nevoia unui comentariu inteligent, (pe care cu efort autoarea putea să-l fi realizat), mai plin de idei, de metafore, de simboluri, cu o mișcare moderată, rafinată. A urmări doar prim-planuri sau eventual solo și acompaniament este insuficient, în defavoarea plasticii unui spectacol în care să-și spună cuvântul simfonizarea imaginilor, a ideilor bine argumentate, care să nu frizeze spectaculosul, ci conținutul, esența. Și pentru că vorbeam de ansamblul de balet, cu regret spunem că se simte lipsa unor maeștri de studii, a unor maeștri corepetitori care să supravegheze orele, zecile, sutele de ore de repetiție la capătul cărora, doar, se poate deschide onorabil poarta dialogului cu publicul. Prea multe decalaje, ezitări, pentru un ansamblu tânăr în care, firesc, fiecare membru este un virtual solist. Dar să reținem cu toate aceste remarci efortul lansării unei premiere de balet. Mai mult, „Camerata coregrafică“, la pupitrul căreia se impune permanenta prezență a unei tinere baghete, inspiră o excelentă formulă de turneu. Și dacă ne gândim doar în cite orașe din țară este așteptată măcar o dată pe stagiune evoluția baletului Operei Române, nu poate fi un stimulent mai înare pentru un artist care vrea să-și implinească meseria cu seriozitate, cu pasiune.

Smaranda OTEANU

„FILARMONICA GEORGE ENESCU“

• Mihai Brediceanu — Marisa Borini

Un concert cum a fost acela al Filarmonicii „George Enescu“ din 6 iunie era predestinat să atragă în număr mare auditorii bucureșteni, dornici întotdeauna să urmărească evoluția solistică a unui pianist (de astă dată, italianca Marisa Borini), chiar dacă lucrarea propusă de acesta (*Nopti în grădinile Spaniei* de De Falla) nu face parte din fondul mult rulat al concertelor de cea mai largă popularitate, dar mai ales dornici să asculte iar și iar una dintre marile simfonii atât de dragi sufletului lor (aici, *Simfonia în re minor* de Franck). Dacă speranțele melomanilor în această ultimă piesă s-au dovedit a fi pe deplin întemeiate (interpretarea dirijorului Mihai Brediceanu — conducând, ca de obicei, fără baghetă și fără partitură — a oferit o versiune foarte gravă a muzicii lui Franck, epurată de excesele lirice și dăruită cu întreaga forță activă a dramatismului, ca și cu elevația meditației filosofice), în schimb, cu toate eforturile dirijorului și ale orchestrei de a suplini lipsa de strălucire și căldură a solistei, lucrarea concertantă a seriei s-a constituit într-un episod mai degrabă fără relief al desfășurării programului. În schimb, o pondere aparte a avut, în cadrul acestuia (cu toată rezerva pe care, din păcate, publicul nostru încă o mai păstrează față de creația contemporană), *Phtora I* de Nicolae Brînduș. Amplificarea și densificarea progresivă a substanței sonore, dispusă pe suprafețe net delimitate prin pauze generale; spectaculoasa alternare a suprafețelor contrastante timbral, fiecare în parte dominată de cite o culoare; unitatea unei structuri aparent fragmentate în scurte secțiuni ce se completează sau se contrazic una pe cealaltă; în sfârșit, strategia dozării efectelor, păstrînd mereu o rezervă pentru a o arunca în luptă la momentul oportun (cum se întâmplă cu foarte tirzica lansare în discurs a pianului și orgii, de pildă), apoi însăși constituția ansamblului orchestral și dispunerea simetrică a instrumentelor lui — toate aceste calități ale partiturii au fost puse în valoare de interpretarea realizată de Mihai Brediceanu cu orchestra Filarmonicii „George Enescu“ prin rigoare și detasare, prin luciditatea și fermitatea unui demers ferit de orice izbucniri temperamentale, controlat de o atotputernică gândire ordonatoare.

Mircea Cristescu — Valentin

Radu — Scott McIntosh

Un program cu numeroase (aproape numai) noutăți — așa a fost conceput acela al Filarmonicii „George Enescu“ din 13 iunie. Mai întâi, o primă audiție absolută — *Melos IV* de Fred Popovici — a prilejuit dirijorului Mircea Cristescu incursiunea în universul aparte al unui compozitor preocupat de explorarea și exploatarea secretelor pe care le mai ascunde încă, în alcătuirea sa intimă, sunetul. Fred Popovici a inaugurat acum mai multă vreme o „Introducere în anatomia sunetului“, pe care o dezvoltă și în această lucrare orchestrală, după ce a experimentat-o în repetate rânduri cu partituri destinate unor formații camerale de dimensiuni variabile. Desigur, bogăția mai mare a arsenalului determină aici o corespunzătoare amplificare și diversificare a posibilităților, dar, în esența sa, fenomenul rămîne același: un demers componistic sensibil, dominat însă de forța intelectualului, ignorînd capcanele senzorialului, nefăcînd concesii nici gustului interpreților, nici aceluia al publicului. În mod voit lipsit de spectaculos, *Melos IV* vorbește despre puterea compozitorului de a domina materia sonoră, de a nu se lăsa antrenat în jocul produs de propriile-i plăsmuri pînă la a-l scăpa de sub control — așa cum li se mai întâmplă, citeodată, altor tineri compozitori. O rigoare definitorie pentru forța personalității sale, deci.

Episodul concertant al programului — neobișnuit de extins — l-a prilejuit prezența organistului Valentin Radu și a trompetistului american Scott McIntosh. După o „secvență“ Bach, începută cu *Concertul în re major* (interpretat de către Valentin Radu într-un tempo cam prea rapid — mai ales raportat la posibilitățile orgii —, ce a determinat de altfel destule imperfecțiuni de execuție), continuată cu „Coralul Lipatti“ (oferit în bis) și încheiată cu *Concertul în mi bemol major* (unde Scott McIntosh și-a etalat virtuozitatea neostentativă, dublată de o contaminantă bucurie de a cînta — totul fundamentat solid pe o bună cunoaștere a stilului și pe o remarcabilă subtilitate în utilizarea intensităților variate), au urmat (de asemeni în bis) un Copland (cu orchestra) și, în sfârșit, *Hora Staccato* (cu Valentin Radu la pian).

Ultima noutate a seriei — *Toccată festivă* de Samuel Barber, în primă audiție nu numai la noi în țară, dar și în Europa — i-a pus pe dirijorul Mircea Cristescu și pe instrumentiștii Filarmonicii „George Enescu“ (și pînă atunci aflați la o considerabilă cotă de profesionalism) în situația de a-și pune în lumină calitățile interpretînd o muzică în egală măsură masivă și violentă, lirică și chiar melodramatică, o muzică deopotrivă legată de tradiția europeană și de folclorul american; iar Valentin Radu a avut ocazia să se ridice la adevărata sa valoare de excelent organist, entuziasmînd publicul mai cu seamă în lunga și dificila cadentă de virtuozitate pe care partitura aceasta i-o pune la dispoziție.

Luminița VARTOLOMEI

Ludovic Baci — Anda Petrovici

— Iosif Calef

Printre dirijorii invitați la pupitrul orchestrei simfonice a Filarmonicii „George Enescu“ s-a numărat în acest final de stagiune și Ludovic Baci, al cărui nume a figurat pe afișul concertelor din 27 și 28 iunie. Din întregul program s-a detașat limpezimea viziunii dirijorale, urmărind gradarea fluxului muzical într-un mesaj artistic unitar, dăltuit din suprafețe componistice ample. Prestanța și fermitatea ges-